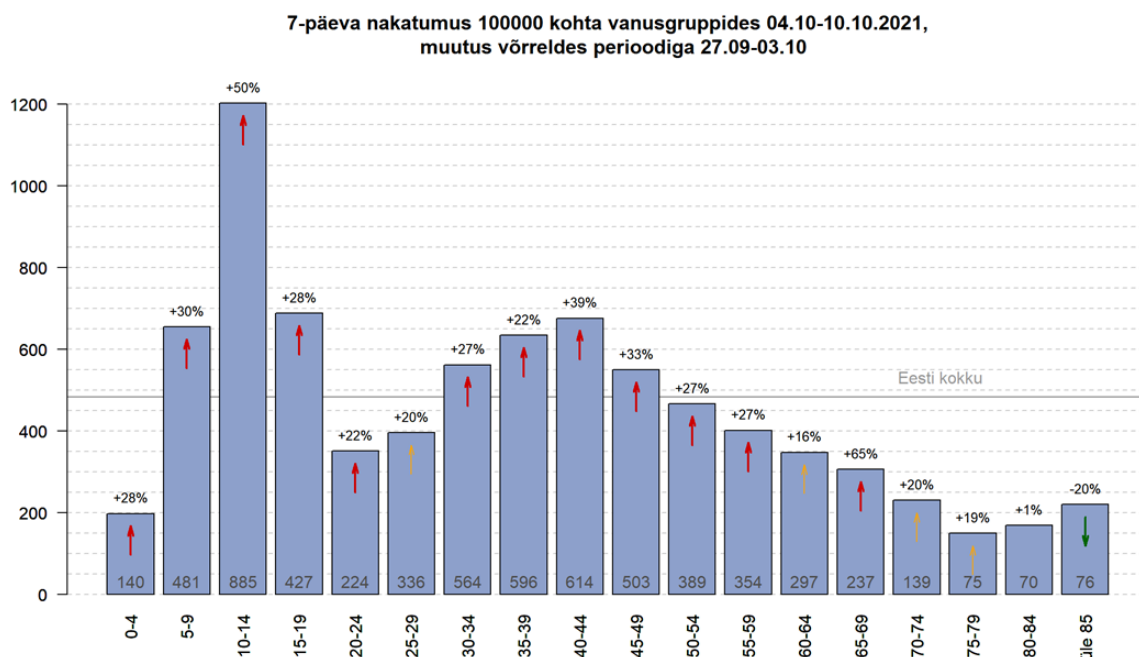

Teadusnõukoja soovitused valitsusele 15. oktoobril 2021

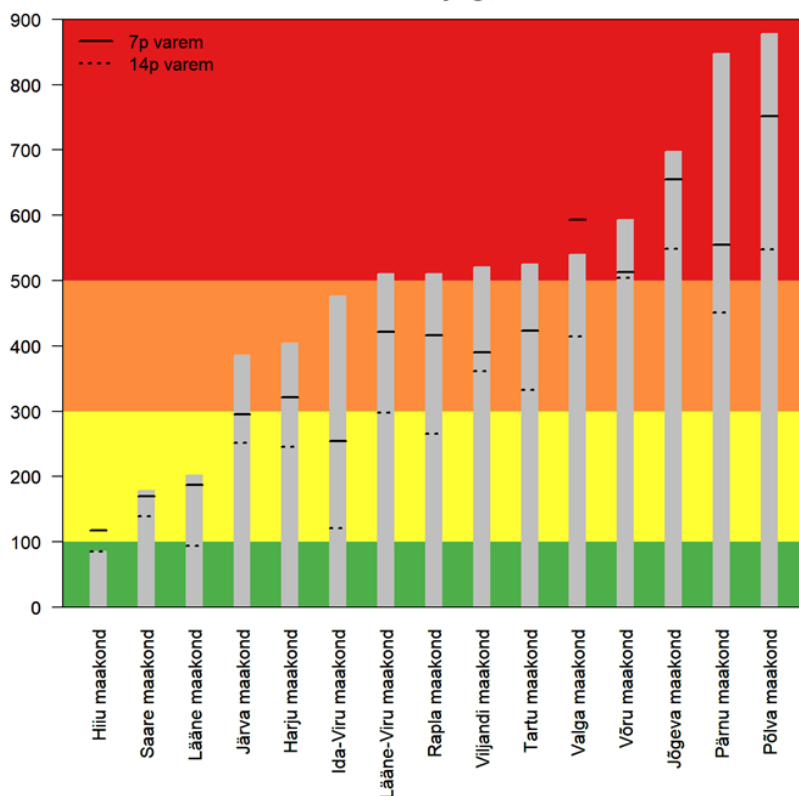
Olukorra kirjeldus

COVID-19 haigestumine on Eestis väga kiires kasvutrendis ning nakatumine on võrreldes eelneva nädalaga taaskord ligi 30% kasvanud. Nakatamiskordaja R on 10. oktoobri seisuga ca 1,2. Nakatumine on jätkuvalt kõrgeim 10–14-aastaste vanuserühmas. Keskmisest kõrgem on nakatumine ka kooliõpilaste vanemate vanuserühmas (35–49-aastat). Eakate (70-aastat ja vanemad) osakaal viimase 7 päeva jooksul tuvastatud nakatunute seas oli 10. oktoobri seisuga 5,6%. Koolides on tekkinud nakatumiskoldeid ning nakatumine on suurenes kõikides vanuserühmades.

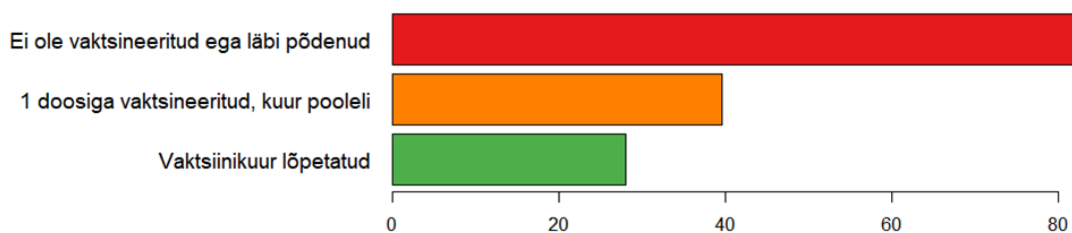
Nakatumine levib jätkuvalt enim Lõuna-Eestis. Kõrgeim nakatumine ja hospitaliseerimine oli 11. oktoobri seisuga endiselt Valga, Põlva ja Jõgeva maakonnas, samuti Pärnu maakonnas. Madalaim nakatumine on Lääne-Eesti saartel (Hiiumaal ja Saaremaal). Viimase nädala jooksul on haigestumine hüppeliselt kasvanud nii Viljandi kui ka Ida-Viru maakonnas, samuti Harjumaal. Nakatumise kiire kasv suurtes maakondades (Pärnumaa, Ida-Virumaa, Harjumaa), kus vaksineeritus on Eesti keskmisest madalam, hakkab lähiajal oluliselt tõstma COVID-19 haiglaravi vajadust.

Maakondade nakkustase (7p nakatumised 100000 kohta)
 uuendatud riskimaatriksi järgi, 10. oktoober 2021.

Haiglas olevate isikute hulk on jätkuvas ja kiiresti kasvavas tõusutrendis, mida mõjutab peamiselt vaksineerimata (75%) ja vanemaealiste (60-aastased ja vanemad) isikute nakatumine. Enam kui kümneks päevaks ehk raske haigestumisega haiglasse sattumise tõenäosus on käesoleval hetkel vaksineerimata inimeste hulgas 2,5 korda suurem kui vaksineeritud inimeste hulgas. Covid-19 haiglaravi võimekuse tõstmine toimub plaanilise ravi arvelt ning plaanilise statsionaarse ravi piiramine haiglates kasvab.

Keskmine nakatumine 07.09-06.10.2021
 (nakatunuid päevas 100000 inimese kohta)

Teadusnõukoja soovitused

Teadusnõukoda markeerib, et ühiskonnas puudub hetkel **ohutaju** ning soovib käesoleva kõrge haigestumise ja haiglaravi vajavate isikute foonil vähendada kontakte ja kogumisi ning pidude korraldamisi. Eriti keskkondades, kus on vaksineerimata 60-aastased ja vanemad isikud.

Teadusnõukoda osutab endiselt, et **vaktsineerimine** on väga efektiivne raske haiguse ära hoidmisel ja haiglasse mitte sattumisel ning soovib, et kõik, kes pole veel vaktsineeritud seda viivitamatult teeksid, eriti **vanemaealised (65-aastased ja vanemad) ja mitmete kaasuvate haigustega inimesed**, sest neil on kõige suurem risk raskelt haigestuda ning selle tõttu sattuda haiglaravile.

Eestis olemasolevad vaktsiinid tagavad väga tõhusa kaitse haiglaravi vajava ehk raske COVID-19 eest. Näiteks Moderna Spikevax puhul tekib 90% kaitse juba 21 päeva pärast esimest süsti. Siiski ei piisa ühest süstist, sest täielik immuunkaitse tekib vaid pärast teise doosi manustamist. Paralleelselt esmase vaktsineerimisega on oluline ka tõhustusdooside manustamine, seda eelkõige riskigrupi inimestele, kelle algne vaktsineerimine toimus enne 2021. aasta märtsikuud.

Paljude ja/või raskete kaasuvate haigustega inimesed ei vaktsineeri eksiarvamuse tõttu, et vaktsineerimine pole kaasuvate haiguste tõttu võimalik, kuid COVID-19 vaktsiinidel on väga vähe vastunäidustusi. Teadusnõukoda soovib kõhkluste korral kindlasti konsulteerida arstiga.

Teadusnõukoda soovib järelevalvemeetmete tõhusamat rakendamist ehk olemasolevate meetmete kinnipidamise (maskide kasutamine, COVID-tõendid) kontrolli tõhustamist.